

**LEGES
GYMNASII
RIGENSIS.**

630.342

LEGES
AMPLISSIMI AC NOBILISSIMI
SENATUS RIGENSIS,
De Disciplina ac Moribus eorum,
qui in Gymnasio, ad honorem DEI, & utili-
tatem communem, consensu Tribunorum
ac Seniorum utriusq; Collegii, communibus Civitatis
sumptibus instituto, Literis operam dabunt.

I.

Um nonnisi hunc ob finem,
Anno 1631. Mense April. institutum,
& nunc restauratum sit Gymnasium,
ut, juxta veram DEI cognitionem,
atque cultum, artibus & linguis so-
lidè instructi Juvenes, ad studia Academica sollicitè
præparentur, & omnes ejus Cives scopum istum sibi
præfixum habeant in omnibus, Ecclesiæ suo tempo-
re & Reipub. cum fructu profuturi,

II.

Ex triviali Schola nonnisi prævio Examine
publico admitti debent, qui, Inspectoris & Recto-
ris judicio, metam Primæ Classis attigisse censemur:
qvam

quamprimum inde fuerint dimissi, omnes se Inscriptio-
nis curam habenti Domino Professori sistant,
ut, certo die, per eundem in Gymnasij Album reci-
piendi, bonâ prius ac religiosâ fide, præsentibus reli-
quis Dominis Professoribus, spondeant, se prælectis
hisce Legibus, aliisq; Dominorum Gymnasiarcha-
rum ac Professorum monitis ac mandatis, sedulò ob-
temperaturos, & non modò in præstandis obsequiis;
sed in sustinendis quoq; pœnis, modestiam suam, eâ,
quâ decet, animi submissione declaraturos esse. Quem
in finem additæ his Legibus Pollicitationi manu
suâ subscriptibant, & ceu firmum fidei servandæ chiro-
graphum relinqvant.

I I I.

Studiorum gratiâ ex Locis aliis huic venientes,
Testimonia sua Inscripturo Domino Professori et-
iam exhibere, & Examini illius se subjicere tenentur,
ut, si digni, Legibusq; obligati fuerint, matriculæ
Gymnasii inseri; sin minus, in Scholam nostram di-
mitti possint, & ita sua cuiq; statio utiliter adsignetur.

I V.

Cum verò Sapientia & Studiorum benedictio à
DEO unicè petenda sit, omnes Gymnasii Auditio-
res Pietatem operum suorum fundamentum ponant,
devoti & assidui in audiendis sacris Concionibus,

frequentes in Sacrae Synaxeos usu, industria in Lecti-
one Bibliorum; profanos autem sermones & scri-
pta, quae religioni orthodoxae adversantur, summo
studio declinent: diras & execrationes aversentur:
a juramentorum levitate abhorreant: preces ad DE-
UM subinde fundant: periti artis Musicæ in Tem-
plo chorum adjuvent, ut laudabili hoc instituto a-
pud DEUM gratiam, favorem apud pios quosculan-
que obtineant.

V.

In primis autem S. R. Maj. & Regno Sveciæ sub-
iectissimam fidem atq; cultum, omnibus Civitatis
hujus Ordinibus debitam observantiam, quibus-
cunq; bonis aliis promptum ad officia amorem præ-
stent: quicquid sive Ecclesiæ, sive Reip. saluti pro-
futurum intellexerint, sollicitè promoteant; nocu-
tum pro virili declinent, ut se non tantum in lite-
ris; sed etiam in pietate & moribus præclaros feci-
se progressus appareat.

VI.

Vitâ enim moribusq; tam in Auditorio, quam
in hospitio & plateis, modestissimos se exhibeant:
neminem vel ex minimis contemnâ habent, pro-
brisq; aut injuriis afficiant: nullas lites, sive inter se,
sive cum aliis, suscipiant. Si quid autem injuriæ in-
ferri sibi a quopiam putent, quod dissimulari- aut
com-

93

componi verbis invicem nequeat, ad Dominos Professores, aut etiam ad Magistratum cujuscunq; deferratur, ejusq; judicium modestè imploretur, atq; lata sententia, seposito omni vindictæ studio, acceptetur. Quanto enim cæteros ex vulgo dignitate antecellere volunt Gymnastæ, tanto qvoq; morum gravitate superare conentur.

VII.

Nemo autem illorum hinc armatus sit de die, vel de nocte: nemo qvempiam ad duellum provocet, aut provocanti se fistat, aut succenturiatum alterutri ferat auxilium: nemo factioes, qvibuscunq; fiant modis, affectetur: nulli in plateis, vel cum sodalitiis sui ordinis, vel alienis, sive cum Musicis Instrumentis, sive sine iis, divagationes nocturnas exerceant, aut vel brumali tempore, vel in æstate ex condicto habeant, extra urbis Portas ad compotationes, saltationes vel alias effrenes voluptates, conventicula, ne parvæ licentiæ initia in magnam petulantiam tandem evadat. Procul qvoq; absit omnis Gymnastarum aliorum, novorum præsertim, insectatio: omittantur symposia, sive Scholastica, sive Gymnastica, ne qvis vel ex advenis, vel ex Trivio translatis, talia exhibere reliqvis, aut saltem interesse illis ausit.

VIII.

Sit modus in vestitu, in habitu, in capillis alien-

dis pudor & castitas, modestia in incessu, parsimonia in sumptu: Vitetur omnis luxuria, qvæ est pestis ac perditio optimorum ingeniorum, nec patrimonia inutiliter consumantur, aut debita non necessaria contrahantur. Tollantur loca in occultis gurgitiis suspecta: ab ebrietate, lusu prohibito, blasphemia, mendacio, impostura, aliisq; vitiis, omnes penitus abstineant: similiter omnis abusus & displosio sclopetorum, ut & calia arma militaria, severè sint interdicta: vitentur omnes occasionses peccandi, nec nisi studiorum diligens habeatur ratio.

I X.

Omnes in Collegiis, tam publicis, quam privatis, Romano sermone utantur, seq; & loquendo in Disputationibus, & scribendo in arte Oratoria exerceant: Lectionibus Dominorum Professorum, nisi morbo & itinere exclusi, mature intersint: docentes attentè, & sinemolestia auscultent: qvæ dictantur, promte excipiant: Disputationibus ac Declamationibus commilitonum, aliisq; exercitiis omnibus, in Gymnasio hoc institutis, aut in posterum instituendis, intersint: in domesticis quoq; studiis eo, quem Praeceptores designarunt, ordine, consultis illis pergent, ut ita pretiosi temporis rectè, positi DEO, Parentibus & amicis rationem reddere queant.

X.

X.

Nemo nostratum ante absolutum saltem trien-
nium è Gymnasio discedat; si qvis tamen ratione
ætatis ac studiorum, aliisque de causis discessum ma-
turare velit, id scitu & singulari permisso Dominor-
um Gymnasiarcharum & Professorum fiat, à qvi-
bus, peractis observanter gratiis, honestam dimissi-
onem impetrare debet.

X I.

Delinquentes in has Leges, quantum qvidem at-
tinet studia & mores, Designatus Gymnasi Senior,
cum reliquis Dominis Professoribus; excessus autem
graviores, vel ad instantiam certorum accusatorum,
vel ex officiosa inquisitione, Domini Gymnasiarchæ,
adhibitis mulctis & pœnis, coercebunt, qvam ad
rem peculiaris carcer constituetur.

Qvodsi vero qvis ex numero Auditorum crimi-
naliter, qvod DEUS avertat, delinqvat, vel reales ali-
cui injurias inferat, vel debita contrahat, contra tales
Judicium Civitatis, secundum ordinem solitum, Ju-
raq; & Privilegia, procedet. Ut itaq; omnes & singu-
li, in Gymnasio hoc literis operam daturi, secundum
has Leges cursum vitæ & studiorum dirigant, Ampli-
simus Senatus, sub arbitrariis pœnis, sancit & edidit,
Leges hasce corrigendi, amplificandi, minuendi &
tollendi legitimam potestatem sibi reservans.

POLL.

90
POLLICITATIO,

*Cui omnes Gymnasium frequentaturi
manu sua subscribunt.*

Ego N. N. sanctè promitto, me, auxiliante DEO, propositis mihi Gymnasii hujus Legibus per omnia obtemperaturum, in studiis diligentiam, fidem & assiduitatem præstitutum, nec quicquam eorum omissurum esse, quæ ad officium fidelium & gratorum Gymnasiastrarum pertinere intellexero.

In quorum omnium fidem majorem hæc Sigillo
Civitatis majori roborata sunt. RIGÆ, die 7. Men-
sis Maji. M. DC. LXXX.

